

ישראל על פי תהום

ISRAEL ON THE EDGE OF AN ABYSS

אנחנו, היסטוריונים והיסטוריוניות של עם ישראל ומדינת ישראל מאשימים את ממשלתו השישית של בנימין נתניהו בסיכון עצם קיומה של מדינת ישראל ושל האומה הישראלית.

מאז הקמתה ובמהלך שנותיה עלו לישראל עולים משלוש סיבות עיקריות: מפני שנמלטו מרדיפות, מפני שביקשו לשפר את מצבם הכלכלי, ומפני שחיפשו אחר מקום שיעניק לחייהם משמעות קיומית ותחושת שייכות. כל המטרות הללו נתונות כרגע תחת איום. עולים שהגיעו ארצה בשנות המדינה הראשונות אמנם סבלו רב, אך במגיעיהם עם השלטון ניכר שפעלו בלא חשש מרדיפה. עולים שהגיעו לישראל מאחורי מסך הברזל, לראשונה בחייהם חשו בה חופשיים מפחד. אך כיום, שרי ממשלה שמאשימים את הציבור במתקפה נגד שלטונם, ומאיימים על אזרחי המדינה היוצאים להפגנות, מסכנים מאפיין זה של המדינה. כאשר השלטון מאיים על אזרחיו בשלילת זכותם לשוויון ולמשפט הוגן – התוצאה הבלתי נמנעת של רפורמת לויך – נעלמות הלכידות החברתית ותחושת השייכות ומחליפות אותן תחושות של ניכור ועוינות. הרפורמה המוצעת מאיימת גם על הכלכלה הישראלית. כדי לאפשר פריחה כלכלית, משקיעים זקוקים לאמון ולידיעה שכאשר יזדקקו לבית המשפט יזכו למשפט הוגן. ב-1959 נחקק חוק שרות המדינה (מינויים), החוק נועד לשים קץ למינויים הפוליטיים שאיישו את משרדי הממשלה, וכונן מנהל עצמאי, אובייקטיבי ומקצועי המגונן על החברה מפני שחיתות ומשוא פנים. הצעתו של השר לויך להפוך את המינויים במערכת המשפט למינויים פוליטיים תחזיר לישראל את משוא הפנים בשירות הציבורי. הפוליטיזציה של הוועדה לבחירת שופטים, תעמיד בספק את האובייקטיביות של השופטים בכל הערכאות ובכל תחומי המשפט. כאשר יאבד האמון במשפט הפלילי – לבה של מערכת המוסר והמשפט בכל ציוויליזציה – יאבד המצפן המוסרי והאמון בצדק במשפט.

מייסדיה של מדינת ישראל הגבילו בכוונה את כוחה של הממשלה. הם בודדו את מערכת הביטחון מן הפוליטיקה המפלגתית והבטיחו את עצמאותה ואת האפולטיטיות של מערכת המשפט. הם הקימו את בנק ישראל ובסוף העשור הראשון החלה בנייתו של שרות ציבורי מקצועי. מערך היועצים המשפטיים של משרדי הממשלה נועד לייצר שדרה משפטית קוהרנטית בכל זרועות המדינה; עצמאות הצבא אפשרה לדאוג לביטחון המדינה באופן מקצועי, ולצמצם הטיות אידיאולוגיות;

עצמאותו של הבנק המרכזי, נועדה לאפשר לישראל לטפח כלכלה צומחת. לאור כל זאת, ישראל הצטיירה כמדינה בעלת משטר יציב המבוסס על שלטון החוק וכך התקבלה כחברה בקהילת העמים.

מינוי שר נוסף במשרד הביטחון האחראי על המנהל האזרחי בגדה המערבית, העברת כל גדודי מג"ב לשליטה ישירה של פוליטיקאי שאינו שר הביטחון, וכן הכפפת מינוי הרב הצבאי הראשי לפוליטיקאים במקום לשיקול דעתו של הרמטכ"ל, מערערות את אחידות השליטה בכוחות הביטחון. שינויים חסרי אחריות אלה עלולים להחזיר את ישראל לימי מלחמת העצמאות שעה שבשטח פעלו מחתרות יריבות.

מינוי שני שרים במשרד החינוך, מחזיר את ישראל לימי שיטת הזרמים בחינוך שקדמו לחקיקת חוק החינוך הממלכתי, שנועד לכונן אומה אחת בעלת זיקה למדינה. הפקדתו של אדם שנוי במחלוקת על החינוך הבלתי פורמלי, תוביל להתנכרות גוברת של חלקים גדולים בציבור לחינוך הממלכתי.

מדינת ישראל משולה לספינה מפליגה בימים: מוסדות המדינה הם השדרה המייצבת את הספינה במהלכה על פני מים סוערים ואילו הפוליטיקאים אווזים בהגה ומטים את מהלכה שמאלה או ימינה. הממשלה הנוכחית עוקרת את השדרה ומפרקת במודע את מוסדות המדינה. התוצאה עלולה להיות גרועה מזו שבפולין והונגריה שאזרחיהן מוגנים על ידי בתי־הדין של האיחוד האירופי וכלכלותיהן שלובות באיחוד האירופי.

השנאה, ההתססה לאלימות, הבוז והאדנות שמפגינה הממשלה כלפי אזרחיה מזה ואי־האמון העמוק של האזרחים בממשלתו הששית של נתניהו מזה, מפוררים את מה שנותר מן הסולידריות הישראלית. נדמה כי הימין הקיצוני המתבשם מניצחונו בבחירות בנובמבר ומהקמת הממשלה, מבקש להשמיד את המכנה המשותף הרופף שבו תלוי קיומה של החברה הישראלית. הנכס החשוב ביותר של ישראל שבו תלוי שגשוגה הכלכלי והטכנולוגי הוא האכפתיות והסולידריות של אזרחיה לנעשה במדינה, לערכיה ולמשטרה הדמוקרטית. את האכפתיות והסולידריות האלה, מבקשת ממשלת נתניהו למוטט. אלא שבלעדיה, לא תתכן כאן מדינה ולא תתכן חברה.

כהיסטוריונים החוקרים את תולדותיו של העם היהודי, אנחנו מתחקים אחר רצף הקיום שלו, ואחר קווי המתאר של המדינה ודיוקנה של החברה בישראל בהקשריהם הרחבים; תמונת־המצב מעוררת חרדה רבה. מאז ראשית קיומה לא התחולל במדינת ישראל משבר פוליטי כה עמוק, שבו טמונה סכנה מיידית לקיומה של המדינה.

We, historians of the Jewish people and of the State of Israel, accuse the sixth government of Benjamin Netanyahu of endangering the very existence of the State of Israel and the Israeli nation.

Since 1948, Jews have moved to Israel for three main reasons: to escape persecution, to improve their economic status, and to attain existential meaning and a sense of belonging. All of these goals are endangered by the current government.

Jews who came to Israel in the first years of the state suffered, but in their contacts with the government they acted without fear of persecution.

Immigrants who arrived in Israel from behind the Iron Curtain felt free from fear for the first time. In our own day, government ministers who accuse the public of attacking their own government, and threaten citizens who go to demonstrations, endanger this fundamental aspect of the state. When the government threatens its citizens by denying them their right to equality and fair trial - the inevitable result of Minister Yariv Levin's proposed judicial reform - the sense of belonging and social cohesion disappear and are replaced by feelings of alienation and resentment.

The current reform also poses a threat to the Israeli economy. To enable economic prosperity, investors need certainty and trust. The 1959 Civil Service Law (Appointments), which limited political appointments to government offices, and established an independent, objective, and professional administration, protects society from corruption as well as favoritism. Minister Levin's proposal to politicize the committee that appoints judges will introduce favoritism into the justice system and will call into question the objectivity of judges in all matters. When trust in criminal law - the heart of the moral and legal system in every society - is lost, the moral compass and the sense of justice will also be lost.

The founders of the state of Israel deliberately limited the power of the government. They isolated the defense system from politics and ensured that the judicial system would be apolitical and independent. They established the Bank of Israel, and at the end of the first decade they founded a professional public service. The role of legal advisors in government ministries was designed to shape a coherent legal framework in all branches of the state. The independence of the army made it possible to manage the state's defense in a professional manner and to reduce the influence of political bias and whim in matters of national security. The independence of the central bank was intended to foster a flourishing economy. All these led Israel to be internationally recognized as a stable regime founded on the rule of law.

The current government's plans to appoint a second minister in the Ministry of Defense responsible for the civil administration in the West Bank, and to transfer authority over all the battalions of the Border Police to a third party, and subordinate the appointment of the chief military rabbi to politicians, will damage the cohesion of the security establishment. These reckless measures may return Israel to the days of 1948 when it was riven by rival militias.

The appointment of two ministers in the Ministry of Education will return Israel to the days of an education system composed of separate school systems that preceded the enactment in 1953 of the State Education Law, which was designed to forge one nation with a commitment to the state. The appointment of a firebrand to the head of informal education within the state educational system will lead to growing alienation of broad swathes of Israeli society from public education.

Israel can be likened to a ship sailing the high seas: the state's institutions are the keel that stabilizes the ship as it moves across stormy waters, while the politicians hold the rudder and tilt its course left or right. The current government is taking out the keel, consciously dismantling the state's institutions. The result could be even worse than in Poland or Hungary, whose citizens are protected by EU courts and whose economies are integrated into the EU.

The hatred, the incitement to violence, the contempt and arrogance that the government exhibits towards its own citizens on the one hand, and the deep distrust of citizens in their government on the other, erode what is left of Israel's solidarity. It seems as if the extreme Right, having been empowered in last November's elections and subsequent coalition negotiations, is striving to shatter the already fragile common denominator upon which Israeli society depends. Israel's much vaunted economic strength and entrepreneurial creativity depend upon the concern and solidarity of its citizens for their country, its values, and its democratic regime. Benjamin Netanyahu's government is acting to destroy this solidarity, without which no state or society can long endure.

As historians who study the history of the Jewish people throughout the ages, we examine the contours of the Israeli State and the state of the Israeli society in their broad historical context. What we see causes grave alarm. Since its establishment, there has never been a graver political crisis in Israel that poses such an immediate danger to the very existence of the state. ♦

כתב עת מורשת, עורכת	ד"ר גרסיאלה בן דרור	אוניברסיטת תל אביב	פרופ' אורית רוזין
אוניברסיטת חיפה	פרופ' ארנון גולן	אוניברסיטת בראילן	פרופ' שמואל פיינר
אוניברסיטת רייכמן	פרופ' זאב דרורי	אוניברסיטת תל אביב	ד"ר סקוט אורי
היסטוריון עצמאי	פרופ' יצחק גרינברג	מכללת תל חי	פרופ' אמיר גולדשטיין
אוניברסיטת חיפה	פרופ' רוברט יהושע פרנקל	אוניברסיטת תל אביב	פרופ' יובל רוטמן
אוניברסיטת חיפה	פרופ' יחיעם ויץ	אוניברסיטת תל אביב	פרופ' שלום רצבי
האוניברסיטה הפתוחה	ד"ר יונת עפרון	אוניברסיטת בראילן	פרופ' דב (קלוד) סטוצ'ינסקי
האוניברסיטה הפתוחה	ד"ר רוני באר-מרקס	אוניברסיטת חיפה	פרופ' גור אלרואי
אוניברסיטת בן גוריון בנגב	פרופ' גדעון כץ	אוניברסיטת חיפה	פרופ' זהר שגב
האוניברסיטה העברית בירושלים	ד"ר כרמה בן יוחנן	אוניברסיטת בן גוריון בנגב	פרופ' אפרים שהם-שטיינר
אוניברסיטת בן גוריון בנגב	ד"ר גולי נאמן-ערד	האוניברסיטה העברית בירושלים	פרופ' רם בן-שלום
היסטוריון עצמאי	ד"ר גדעון אביטל-אפשטיין	האוניברסיטה הפתוחה	פרופ' אבריאל בר לבב
אוניברסיטת חיפה	ד"ר סבטלנה נטקוביץ	האוניברסיטה העברית בירושלים	ד"ר דוד רוטמן
המכללה האקדמית אונו	ד"ר מאיר מרגלית	אוניברסיטת תל אביב	פרופ' אלחנן ריינר
אוניברסיטת בראילן	פרופ' קובי כהן-הטב	אוניברסיטת בן גוריון בנגב	פרופ' כנה ורמן
סמינר הקיבוצים	פרופ' עירית קינן	אוניברסיטת תל אביב	פרופ' זהר שביט
האוניברסיטה העברית בירושלים	פרופ' עופר אשכנזי	אוניברסיטת חיפה	ד"ר מיכה פרי
אוניברסיטת בן גוריון בנגב	פרופ' אריה ספוזניק	אוניברסיטת חיפה	פרופ' מרקוס זילבר
אוניברסיטת בראילן	פרופ' אהרן מאיר	אוניברסיטת חיפה	פרופ' יוסף חיות
אוניברסיטת בראילן	פרופ' יונתן רובין	האוניברסיטה העברית בירושלים	פרופ' מנואלה קונסוני
היסטוריון עצמאי	ד"ר מאיר בניה	אוניברסיטת חיפה	ד"ר משה לביא
אוניברסיטת חיפה	ד"ר יעקב טובי	אוניברסיטת תל אביב	ד"ר יפעת מוניקנדס
סופר	אלי עמיר	אוניברסיטת תל אביב	פרופ' דוד אסף
		האוניברסיטה העברית בירושלים	פרופ' ישראל יובל
		אוניברסיטת בראילן	פרופ' עדיאל שרמר
		אוניברסיטת תל אביב	פרופ' רוני שטאובר
		אוניברסיטת חיפה	ד"ר ענת ואתורי
		אוניברסיטת תל אביב	פרופ' עמוס מוריס-רייך
		אוניברסיטת תל אביב	פרופ' מוטי גולני
		אוניברסיטת תל אביב	פרופ' מאיר חזן
		האוניברסיטה העברית בירושלים	פרופ' דימיטרי שומסקי
		אוניברסיטת תל אביב	ד"ר נח גרבר
		אוניברסיטת תל אביב	פרופ' שלום רצבי
		אוניברסיטת תל אביב	פרופ' ירון צור
		האוניברסיטה העברית בירושלים	פרופ' ישראל ברטל
		אוניברסיטת בן גוריון בנגב	פרופ' מיכל בראש-אשר סיגל
		אוניברסיטת חיפה	פרופ' הלל ניומן
		אוניברסיטת חיפה	ד"ר סדריק כהן-סקלי
		אוניברסיטת בן גוריון בנגב	פרופ' ערן ויזל
		האוניברסיטה הפתוחה	פרופ' גדי שגיב
		אוניברסיטת תל אביב	ד"ר הדר פלדמן
		אוניברסיטת בן גוריון בנגב	פרופ' בועז הוס
		מכון ון-ליר	ד"ר עפרי אילני
		אוניברסיטת תל אביב	פרופ' דינה פורת
		אוניברסיטת תל אביב	פרופ' רונית מרוז
		סמינר הקיבוצים	ד"ר אלה באואר-ברמן
		אוניברסיטת בראילן	ד"ר צפרי ברזילי
		אוניברסיטת בן גוריון בנגב	פרופ' עופר שיף
		היסטוריון עצמאי	ד"ר משגב הר פלד
		אוניברסיטת בן גוריון	ד"ר טלי תדמור שמעוני
		אוניברסיטת תל אביב	ד"ר יובל שחר
		האוניברסיטה הפתוחה	ד"ר איתמר רדאי
		האוניברסיטה הפתוחה	פרופ' אורה לימור
		האוניברסיטה העברית בירושלים	פרופ' מרים פרנקל
		מכללת תל חי	ד"ר ענת קדרון
		מכללת תל חי	ד"ר אבי שילון
		היסטוריון עצמאי	ד"ר חגי צורף
Prof. Derek Penslar	Harvard University		
Prof. Michael Berkowitz	University College London		
Prof. Kenneth B. Moss	University of Chicago		
Prof. David Sorkin	Yale University		
Prof. David Ruderman	University of Pennsylvania		
Prof. Seth Schwartz	Columbia University		
Prof. Steven J. Zipperstein	Stanford University		
Prof. Shaye J.D. Cohen	Harvard University		
Prof. David Biale	University of California, Davis		
Prof. David N. Myers	University of California L.A		
Prof. François Guesnet	University College London		
Dr. Ahuva Liberles	Yale University		
Dr. Yael Sela	University of Potsdam		
Prof. Hasia Diner	New York University		
Prof. Michael A. Meyer	Hebrew Union College		
Prof. Elissa Bemporad	City University of New York		
Prof. Hillel J. Kieval	Washington University in St. Louis		
Prof. Michael L. Miller	Central European University		
Prof. David Fishman	Jewish Theological Seminary of America		
Prof. Yehudah Mirsky	Brandeis University		
Dr. Barry Wimpfheimer	Northwestern University		
Dr. Gil Klein	Loyola Marymount University		
Dr. Kamil Kijek	University of Wroclaw, Poland		
Prof. Steven D. Fraade	Yale University		
Prof. Adam Teller	Brown University		
Prof. Jeffrey Veidlinger	University of Michigan		
Prof. James Loeffler	University of Virginia		
Prof. Daniel B. Schwartz	The George Washington University		
Prof. Natan Meir	Portland State University		
Prof. Ziva Galili	Rutgers University		
Prof. Michael Brenner	Ludwig Maximilian University Munich		
Prof. Yael Zerubavel	Rutgers University		
Prof. Eugene Sheppard	Brandeis University		